

SLOVENSKI

UČITELJ.

Glasilo „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Izhaja 5. in 20. vsakega meseca na celi
poli in velja za celo leto 3 gld., za pol
leta 1 gld. 60 kr.

|| Za oznanila se plačuje od navadne ver-
stice, če se natisne enkrat, 10 kr., dvakrat
14 kr., trikrat 18 kr.

Dopise sprejema odbor „Učiteljskega društva za slovenski Štajer.“

Štev. 2. V Mariboru 20. januarja 1876. Letnik IV.

Novi hervatski šolski zakon.

Nam sorodni hervatski narod dobil je uže 14. listopada 1874 nov zakon za svoje narodne šole i učiteljišča, ki je tolike važnosti za bodoči razvoj hervatske narodne omike, da je vreden, da tudi mi o njem spregovorimo, sicer uže jako kasno, a vendar še ne prekasno. Veljavnost je itak še le početkom tekočega šolskega leta udobil. — Uže pred novim zakonom bilo je hervatsko narodno šolstvo najmanje na isti stopinji nego je slovensko, a kaj rečem, v marsičem je presegalo in gotovo še presega slovensko šolstvo, katero se nam kot čisto „slovensko“ še imenovati ne dovoljuje. — Na podlagi novega zakona prekosile bodo hervatske šole daleč naše slovenske; kaže se i za ta napredek veliko navdušenje mej hervatskim, osobito mej inteligentnejšim narodom. To tudi iz vsega serca privoščimo narodu, kojega duševno okrepčevanje nam le koristiti more. Toda prestopimo k stvari. — Iz vseh določeb, iz vseh paragrafov novega hervatskega šolskega zakona veje pedagogičen i domoljuben duh. V poglavitnih potezah je podoben raznem avstrijskim šolskim postavam, nekoji §. §. pa zaderžujejo po vsem praktičneje določbe, nego avstrijske postave, v katerih se nahaja marsikateri pedantizem. Pred vsem se hervatski zakon od avstrijskega (t. j. cisaljtanskega) v tem razlikuje, da se je v njem oziralo na zahteve cerkve in duhovnikov nekoliko več, nego pri nas. Znano je, da se v avstrijskih zakonih ne terja od učitelja, da bi moral on biti iste vere, koje so učenci, i da se dakle po naših postavah na katoliški šoli more imenovati učitelj judovske ali protestantske vere. Baš nad tem paragrafom spotikovalo se je avstrijsko duhovenstvo. No na Hervatskem govori §. 6. novega šolskega zakona zoper nameščenje učitelja, ki je druge vere od šolske mladeži. S to določbo je bilo potolaženo hervatsko duhovenstvo, katerega jeden del se je tudi

hrabro proti novemu zakonu bojeval. — Šolarina je po hervatskem zakonu čisto odpravljena, naredba, koja so pri nas pred 5 leti po vseh deželah vpeljevali, a koja pa je zdaj skoraj povsod uže zopet srečno odpravljena.

Učni jezik hervatskim narodnim šolam je — kakor se to samo po sebi ume — hervatski; a zakon dovoljuje dalje, da more i drug jezik, ki se v občini govori — učni jezik biti. (V tem je hervatski zakon mnogo liberalniji od naredeb avstrijskih š. gosposk, n. pr. dolj.-avstr. deželnega šolskega sveta.) — Učnih ur na teden določuje zakon najmanje 20, a največ 25, razun poduka v telovadbi i petja. — No pri nas so učni načerti to število znižali na 18 ur s telovadbo i petjem vred, kar se nekaterim, osobito staršem ne vidi prav. — Veliki šolski prazniki pa trajajo po hervatskem zakonu 2 polna meseca. §. 18 določuje občni hervatski ljudski šoli 4 razrede i učiteljev 1—4. V tem, koliko otrok ima imeti po zakonu jedan učitelj, veljajo enake določbe, kakor pri nas. Mesta i drugi kraji s 3000 ali več duš imajo imeti čveterorazredne šole. — Za stvarne šolske potrebe in za učiteljske plače imajo skerbeti občine same, ki si v ta namen posebne blagajnice osnujejo, samo siromaškim občinam obeta deželna vlada pomoči.

Po hervatskem zakonu mora pri vsaki šoli biti vert z vodnjakom, kojega (vert) sme tudi učitelj upotrebljevati.

Lepo se glasi §. 41., ki jako šoli koristi, ako se le tudi izpolnjuje. Po tem paragrafu ima vsaka šolska občina vsej šolski mladeži potrebne knjige i druga sredstva šolska nakupiti i po učitelju med mladino razdeliti. Stroške imajo potem roditelji občini poverniti. Posilna hoja v šolo vseh otrok velja tudi zdaj na Hervatskem, kakor pri nas. (§. 43.) Po §. 44. so otroci po doveršenem 6. letu sposobni za hojo v šolo, a po doveršenem 7. pa so dolžni, katera določba bi tudi za avstrijske dežele primernejša bila od sedanje naše. Dolžnost v vsakdanjo šolo hoditi traje na Hervatskem 5 let i 2 leti pa za ponavljavalno šolo. Učne predmete imajo na Hervatskem po novem zakonu iste, kakor pri nas, samo s to razliko, da je praktičen navod v najvažnejše „stroke gospodarstva“ poseben predmet. Meščanske šole imajo na Hervatskem isti namen in isto osnovo, kakor pri nas in obstoje iz treh tečajev. Obligaten predmet v teh šolah je tudi nemški, oziroma laški jezik. O preparandijah ima novi zakon praktične določbe, ki ugajajo po vsem razmeram ondotnega narodnega šolstva. Z njimi v zvezi so vadnice. Učiteljišča imajo 3 tečaje, v 1. tečaj se sprijemajo mladeni s 15 leti, ki so doveršili nižjo srednjo šolo ali meščansko šolo. V enem razredu ne sme biti nad 40 kandidatov. Predmeti na teh šolah so isti, kakor pri nas, nemški jezik je obligaten predmet. Izpite imajo vsakega pol leta, kakor je tudi na hervatskih ljudskih šolah določeno. Kandidati, ki so preparandijo z dobrim

vspehom doveršili, sposobni so za učitelje ljudskih šol (pri nas samo za začasne podučitelje.)

Za nadaljno izobraževanje hervatskih učiteljev skerbi med drugim zakon s tem, da mora šolska občina najmanj 10 fl. na leto za učiteljsko knjižico dati. Učitelji javnih narodnih šol na Hervatskem se smatrajo kakor javni uradniki. Defenitivni učitelj na Hervatskem more postati vsaki, kateri je na kaki javni avstrijski preparandiji dobil učiteljsko sposobnost, in je poleg tega zmožen hervatskega jezika, ali da se izpitu iz tega jezika podverže. Razen službe organista ne sme učitelj na Hervatskem drugih služeb opravljati, posebno ne takih, katere bi ga zavirale v izpolnjevanji svojih dolžnosti. Plače hervatskih učiteljev so razdeljene na štiri razrede: po 700, 600, 400 in 350 gld. na leto. Podučitelji pa imajo 60% od učiteljskih plač. Na meščanskih šolah je najmanjša plača 700 gld., na preparandijah 900 gld. Ravnatelji preparandij imajo 300 gld., meščanskih šol 200 opravilne doklade. Na narodnih šolah imajo nadučitelji po 100 in po 50 gld. doklade. Razen tega mora vsaki hervatski učitelj imeti brezplačno stanovanje ali 15% odškodnine od svoje plače. K brezplačnemu stanovanju pripadajo tudi derva za kurjavo, in na kmetih tudi vert. Kvinkvenalne doklade po 10% bodo uživali tudi hervatski učitelji po novem zakonu.

Na pokojnino bodo tudi hervatski učitelji imeli pravico, a to žali bog še le čez 10 let. Mej tem časom se bode ustanovljaj pokojninski zaklad, v katerega morajo učitelji prvo leto 27%, a potem vsako leto 2% plačevati. Dokler ne mine deset let, imajo za pokojnino učiteljem skrbeti baje le občine, ako so v to obvezane. Pri upravi in nadzorovanji hervatskih narodnih šol so troje šolske oblasti: občinski šolski odbor (kar je pri nas krajni šolski svet), županijski šolski odbor (pri nas okrajni šolski svet) in hervatska deželna vlada. Te šolske gosposke so skoro enako sestavljene kakor pri nas. Predsednik občinskega šolskega odbora je krajni šolski nadzornik, katerega imenuje županijska oblast na predlog županijskega šolskega odbora. V županijskem (v okrajnem) šolskem odboru, kjer so, kakor v občinskem šolskem odboru, zastopniki naroda, učiteljstva in cerkve, zaseda najvažnejše mesto županijski šolski nadzornik. Ti nadzorniki imajo redne plače 1200, oziroma 1000 gld. Delokrog imenovanim hervatskim šolskim oblastim je enako razdeljen, kakor pri nas. Najvišja šolska oblast hervatska je deželna vlada, pri kateri pa je sestavljen poseben šolski odbor, na katerega mnenje se ima vsled tega zakona vlada ozirati.

Iz celega zakona mora vsaki pravicoljubni pedagog in domoljub spoznati, da je utemeljen na dobra načela. Ako se bode hervatsko šolstvo na podlagi tega zakona stavilo, in v pravem duhu tega zakona na korist šolstva delovalo; mora hervatsko šolstvo v bodočnosti na vsak način lepo napredovati, i

to mnogo lepše, nego v marsikateri avstrijski kronovini, kjer se hočejo s pomočjo narodnih šol večkrat drugi nameni dosegati, ki se ne vjemajo z njih edino pravo nalogo, t. j. z omiko ljudstva na narodni podlagi.

Občna zgodovina

za višje razrede narodnih in meščanskih šol.

V nemškem jeziku spisal prof. dr. Netoliczka. Poslovenil Ivan Lapajne.*)

Stari vek.

I. Starodavna doba človečanstva.

§. 1. Najstarejši narodi.

Najperva osoda človečanstva je nam neznana. Zgodovina nam najpervo o narodih prednje Azije pripoveduje, namreč o Izraelcih, Feničanih, Babiloncih in Azircih, ter o Egipčanih, stanujočih na severnem bregu Afrike. Človeški rod se ni enako razvijal. Neenako podnebje, razna opravila in razno življenje delajo raznoličnost pri njem gledé zunajnosti, barve in postave, a tudi gledé duševnega razvitka. Nekateri ljudje so ubivali živali, da so se od njih redili in z njihovimi kožami oblačili; s tem je nastal lov. Drugi pa so opazovali, da se nekatere koristne živali lahko privadijo človeku in pričeli so se torej z živinorejo pečati. Pašnike so pa ti večkrat menjevali, bili so torej pastirski narod ali nomadi. Zopet drugi narodi pa so prišli na to misel, da so koristne rastline obdelovali; na ta način pa je nastalo poljedelstvo. To pa je dalo povod stalnim bivališčem, prvemu pojemu o lastnini in začetku mest in držav, kajti kjer obilo ljudi skupaj biva, treba je oblasti, ki gleda na red, treba je tedaj vlade. Pri poljedelskih narodih razvijati so se začele tudi oberti. Razne okoliščine, zlasti pa sila, vzbuja duševne moči človeške. Nastale so prvotno same take oberti, ki so vstrezovale le prvim potrebam. Pozneje se je pa tudi na pripravnost in okus oziralo, nastale so umetnije. Po obveljavi lastninskega prava začela se je tudi trgovina, ki je bila začetkoma samo menjava blaga. Ker je bila pa taka kupčija težavna, ker je bilo težko blago menjavati, zato so že v najstarejših časih vpeljali splošno blago za menjavo, i za to so bile kovine naj-

*) V predlanskem letniku „Slovenskega učitelja“ smo bili pričeli priobčevati spise o zgodovini iz peresa g. Ž. za nadaljno učiteljsko izobraževanje. Ker nam omenjeni gospod svojih nadaljevanj ni poslal in ker nimamo še nobenega slovenskega navoda o tem, koliko zgodovinske tvarine, in kako naj se podá mladini v narodni šoli, zato bomo to poslovenjeno zgodovino od dr. Netoliczke v našem organu priobčevali. V tem letniku bode doveršena. Ako bode odbor našega društva zadovoljen, more se dati ta zgodovina koncem leta v posebni knjižici na svitlo, — i imeli bomo eno knjižico za naše šole več.

prilicnejše. Začetkoma so se kovine po težkoti rabile, še le pozneje so se kot denar kovale.

Poljedelstvo, oberti, kupčija in umetnije so napeljevale na znanstva. Poljedelstvo n. pr. ali izdelovanje razne robe in orodja se ni moglo pospeševati brez znanosti iz prirodoslovja, kupčija ni bila mogoča brez računstva, za zidanje poslopij je bilo znati mehanike, za vzdrževanje reda v družabnih naredbah je bilo se ozirati na določeni čas, torej je bilo treba zvezdoznanstva itd. Na ta način so se razvijali omikani narodi. Njih osoda opisuje zgodovina.

II. Zgodovina Izraelcev.

§. 2. Do povratka iz Egipta.

Izraelcev domovina je ob zgornjem porečju rek Evfrat in Tiger, od koder so se v Kanaan, denašnje Palestino preselili. Njih starejše ime je Hebrejci. Bili so prosti pastirji, ki so enega samega Boga častili. Ime Izraelci izvira od Abrahamovega unuka, Jakoba, ki se je tudi Izrael imenoval. Za časa velike lakote so se preselili v Egipt, kjer so se v 400 letih jako pomnožili. Egipčani pa so jih kot pastirski narod hudo zaničevali in kot tujce, ki niso bili njih vere, tudi sovražili. Ker so se jim vsled velikega števila tudi za egiptovsko državo nevarni zdeli, zato so začeli terdo na nje pritiskati in jih silili, da so jim tlako delali.

Mozes pa sklene svoje ljudstvo oprostiti in ga iz Egipta nazaj v Kanaan peljati. Od Egipčanov v znanostih dobro podučen, nastopil je kot rešitelj Izraelcev. Vodil jih je v Arabijo, do gore Sinaj, kjer je jim postave naznanil. Štirideset let vodil je svoje ljudstvo po puščavah severne Arabije, da je Izraelce, ki so se bili v egiptovski sužnosti jako popačili, spreobrnili v boljše ljudi. Po smerti velikega moža peljal je Jozua novi rod v „obljubljeno deželo“, katero je po zmagi razdelil med dvanaajstero redov, ki so bili pod vodstvom enega očaka ali patriarha.

§. 3. Izraelci pod sodniki.

Dvanaajsteri rodi so imeli skupno božjo službo i Mozesove postave božje, katere so vezale sve rode, ki so bili torej zavezna država. Po Jozuavi smerti pa nastanejo boji med pozameznimi rodi in s sosednimi narodi; zdaj se je kazala potreba jednega poglavarja. Ljudstvo se je oklepalo v nevarnih časih, zlasti v vojskah, posameznih hrabrih mož, ki so se sodniki zvali, ker so tudi v mirnih časih pritožbe reševali. Najboljši sodnik je bil Samuel, ki je bil v sijajnem boju premagal Filistejce in je osnoval ljudstvu v poduk tako zvane šole prerokov. V teh šolah so se mladenči duševno izobraževali, da so potem oni ljudstvo vodili in podučevali. Iz njih niso prihajali samo največji pesniki Izraelcev, marveč tudi oni navdušeni možje, ki so

pozneje pod imenom preroki postave z največjo serčnostjo zagovarjali.

§. 4. Izraelci pod kralji.

Kljubu dobremu vladanju sodnika Samuela zahteval je narod po izgledu sosedov kralja. Samuel se je udal narodovemu zahtevanju in jim mazilil Saula iz Benjaminovega roda za kralja. Saul se je večkrat srečno bojeval in rešil kraljestvo pred pretečim poginom, pa kraljestvo ni ostalo v njegovi rodbini. V poslednjih letih svojega vladanja moral se je Saul s puntarji bojevati. Zarotniki so v zavezo stopili celo s sovražniki Izraelcev, s Filistejci. V boji s Filistejci končal je Saul svoje življenje. Njemu je sledil David iz rodu Judovega, ki je še le po dolgem boji s priverženci Saulovimi mirno zasedel prestol. Pod Davidom je kraljestvo cvetelo. On se je zmagovalno bojeval s sovražniki, ustanovil Jeruzalem za kraljevski sedež in sezidal ondi grad Cion. Naslednik mu je bil njegov sin Salomon, ki je slovel po svoji modrosti in nenavadni krasoti. Sezidal je veličasten tempelj. Nanj se je naslanjala velikanska kraljeva palača, okinčana s prelepimi verti in vodotoki, na dalje hišo za poletno stanovanje na Libanonu in krasne stolpe, ozalšane s slonovo kostjo na Antilibanonu. Veliki stroški kraljevi za stavbe in za dvor so povzročili velike davke, in radi tega se je kazalo med ljudstvom že v njegovem življenji veliko nezadovoljstvo in začelo je razpadanje kraljestva.

§. 5. Delitev izraelskega kraljestva.

Ker po Salamonovi smrti pod njegovim sinom Rehabeam pritisk ni prijenjal, razdelilo se je kraljestvo v dve državi; kraljestvo judovsko z glavnim mestom Jeruzalem, mu je ostalo zvesto, a kraljestvo izraelsko z glavnim mestom Samarija, izvolilo si je svojega kralja. Med tema kraljestvoma je bilo vedno sovraštvo, to in pa odpad od vere njihovih očetov, bil je vzrok njihovemu propadu. Svarila sta jih preroka Elija, Jezaija, toda zastonj. Kraljestvo izraelsko je bilo premagano od kralja Salmanasarja (722 pred Kr.), kraljestvo judovsko pa od Nebukadnezarja, kralja babilonskega (586 pr. Kr.) in prebivalci so bili odpeljani v sužnost, prvi v azirsko, a drugi v babilonsko. Prerokovanje prerokov, da se bodo Judje nazaj v svojo domovino povernili, se je spolnilo, ko je Cir, perzijski kralj (536 pr. Kr.) Babilon premagal, kajti ta jih je na prigovor preroka Daniela odpustil.

Toda le za kratek čas si je narod še enkrat pod vladanjem Makabejcev opomogel, a potem zopet slabil tako dolgo, da je prišel pod oblast Rimljanov (64 pr. Kr.) Rimljani so judom sicer še nekaj časa pripustili njihove navidezne kralje, toda ko so se bili pa Judje zoper vlado Rimljanov uperli, razdjal je bil

Tit, sin rimskega cesarja Vespazijana, Jeruzalem, in pri tej priliki je veliko judov svoje življenje izgubilo, ostali pa so se po vsem svetu raztrosili. (50 let pred Kristusom.)

III. Egipčani.

§. 6. Stari Egipt s svojimi čudeži.

V starem veku so zvali Egipt nilsko dolino, ki je omejena od dveh verst golih gora in ki se proti severju vedno bolj razširjuje, ter tako znano Delto dela. Egipt, kjer sicer malokdaj dežuje, je prav rodovitna dežela, to pa zavoljo rednih povodenj Nila, ki navalja po deželi mastno blato. Z ozirom na tek reke se dežela v gornji, srednji in spodnji Egipt razdeljuje. Čudoviti so starodavni velikanski stavbeni spominki, katere so stari Egipčani zapustili. To so zlasti piramide, najstarejša in najvišja stavbarska dela, katera poznamo. V svojih znotranjih prostorih imajo hodnike in čumnate, v katere so kralje pokopovali.

Za čuda umetna dela so bili temeljni, pri katerih se je videla največja krasota; pri njih velikem obsegu je bil pa le najmanjši del za božjo službo namenjen. Srednje dvorane in dvori so bili pa za skupščine in sodnije. Ravno tako velikanske so bile kraljevske palače.

Obeliski so bili čveterooglati, zgoraj špikasti stebri, navadno iz enega samega granitovega kosa; nastavljeni so bili pri vzhodu tempeljnov in palač in napisani so bili s pismom starih Egipčanov, s hiroglifi.

Katakombe ali grobi so bili v libijskih gorah, to so bili dolgi, zamotani predori, po katerih se je prišlo v izbe, okinčane s hiroglifi. V te so se pokladali merliči, z dišečim mazilom namazovani; imenovali so jih mumije. To ime je od perzijske besede mum, neka smola, katera se je za maziljenje rabila.

Labirint je bilo neznano veliko poslopje s 1500 sobami nad zemljo in ravno tolikimi pod zemljo.

§. 7. Vera starih Egipčanov.

Stari Egipčani so častili posebno starega solnčnega boga Ozirida in mesečino boginjo Izido. Častili so pa tudi živali, n. pr. mačko, pse, ihnevmona, ibiza, krokodile. V največji časti pa je bil Apis, črn bik s posebnimi znamenji, kateremu so bili v mestu Menfidi postavili krasen temelj. Egipčani so verovali na obstanek duše po smerti, a obstanek jim je bil odvisen od tega, da so bili merliči dobro shranjeni, radi tega so jih ravno skrbljivo mazovali. Posebna navada je bila pri njih mrtvaška sodnija. Bilo je namreč 40 mož, ki so sodili življenje pokojnega in določevali ali je slovesnega pogreba vreden ali ne. Tudi kralji so se tej sodbi podverči morali.

§. 8. Egiptovska razdelitev ljudstva v verste ali kaste.

Ljudstvo je bilo v sedmero stanov, kast imenovanih, razdeljeno, in sicer tako, da je moral sin stopiti v isti stan, katerega je oče bil. Perva versta je bila duhovska, katera edina se je z znanstvi pečala; iz te kaste so se volili državni uradniki. Za to je sledila vojaška kasta, iz katere so se volili kralji, imenovani faraoni. Ostale kaste so bili obertniki, poljedelci, mornarji, tolmači in pastirji.

§. 9. Najstarejša zgodovina Egipčanov.

O najstarejši zgodovini se malo ve. Eden najimenitnejših faraonov je bil Sezostrid (1500 pr. Kr.), ki je Egipt s krasoto stavb, zmagovalnimi vojskami in svojimi modrimi naredbami povzdignil v veliko čast. Pozneje se je kraljestvo med dvanajstero knezov razdelilo. Po nekem prerokovanju pa je imel ves Egipt vladati tisti med njimi, kateri bode v tempelju iz bronaste kupice daroval; radi tega so vselej vsi skupaj darovali. Pri neki svečanosti je duhoven nehote samo enajst skledic prinesel; eden navzočih knezov, Psameti h, zgrabi svojo bronasto čelado in daruje v njej; s tem se je prerokovanje izpolnilo. On je bil sicer sperva od ostalih knezov pregnan v močvirje spodnjega Egipta, a pozneje si je s pomočjo najetih gerških vojakov vso deželo pridobil. Psameti h in njegov sin Necho sta delala kupčijske zveze s Gerki in Feničani in s tem Egiptu veliko koristila. V bitki pri Circisijumu v Mezopotamiji, t. j. v deželi med rekami Evfrat in Tigris, je bil Necho premagan od Nebukadnezarja in osemdeset let pozneje (l. 525 pr. Kr.) prišel je Egipt pod perzijsko oblast.

(Dalje prihodnjič.)

Zemljepisje in zgodovina v narodni šoli na podlagi novih šolskih postav.

(Govoril pri učiteljski konferenci v Ptujem Štefan Kovačič, nadučitelj v Središči.)

Nove šolske postave zahtevajo od ljudskega učitelja, da on razen drugih predmetov podučeva tudi zemljepisje in zgodovina v svojej šoli. Vlada je prišla do prepričanja, da ni le zadosti, da se podučeva prosti državljani samo v lepopisji, čitanji, številjenji, verozakonu, temuč mora se tudi učiti v narodnej šoli, geometrije, risanja, naravoslovja, petja, telovadbe, zemljepisja in zgodovine; dekleta se imajo tudi učiti šivati, plesti itd. Med vsemi temi predmeti je zemljepisje in zgodovina za učence posebno važen, a za učitelja pa težaven predmet. Nobeden drug predmet pa ni tako zanimiv, nobenega se učenci s takim veseljem ne uče, — pa tudi nobeden drug učitelj tolike preglavice (?) ne nareja, pri nobenem drugem se nima učitelj toliko tru-

diti, misliti, iskati, pisati, učiti, kakor pri tem. Za vsaki predmet imamo boljše pripomočke, le za zemljepisje in zgodovino smo še na slabem. Imamo že poslovenjeno fiziko, geometrijo in prirodoopisje, res imamo tudi lepo število nemških knjig za zemljepisje in zgodovino, pa kaj nam vse to pomaga, saj dve si niste enaki n. pr. po kateri knjigi se hočeš ravnati, ako podučevaš o domači deželi? Mladina se ima naučiti, postava tirja, učitelj pa ostane dolžnik.

Kaj pa nam vse to pomaga, ako bi tudi imeli najboljše knjige za ta ali uni predmet, ker se taka učila itak v šolo (razen v čveterorazredne) vpeljati ne smejo. Edini Ptuj s svojo šolo ima ta prednost in razen njega pa imamo le 1-, 2- in 3-razredne ljudske šole v obojih okrajih. Morebiti bi mi kdo oporekal, da že zadostuje, da ima le učitelj taka učna pripomočka (učila), ker potem on svojim učencem iz njih razlaga. Temu ni tako! Učitelj ne more brez takih knjig z dobrim uspehom podučevati. Koliko si učenci iz učiteljeve prednášbe zapomnijo, nam je dobro znano. Zadovoljni smo, ako jih le petina ve.

Kaj pa naj učitelj vse stori, da podučeva svoje učence v zemljepisi in zgodovini tako, kakor postava tirja? — Da z vspehom podučeva in da postavi zadostuje, mora:

- 1) Veliko knjig brati, ki obsegajo zemljepisje in zgodovino.
- 2) Kar najde dobrega, naj si zapiše v posebno knjigo.
- 3) Naj se v tej stvari pogovarja s svojimi kolegi in to posebno pri učiteljskih zborih.
- 4) Nabrano blago si naj pri kolegi zamenja.
- 5) Vsak učitelj si naj od svoje fare malo zemljepisje in zgodovino napravi.

6) Okrajne učiteljske bukvarnice pa si tudi naj omislijo takih bukev, ktere si posamezen učitelj kupiti ne more. Take knjige naj si učitelj izposojuje.

Zakaj pa je učitelj vse to storiti dolžan?

- 1) Ker to šolska postava od njega tirja.
- 2) Ker so se učitelji v poprejšnjih šolah jako malo zemljepisja in zgodovine naučili.
- 3) Zaradi slabih dohodkov si niso mogli takih knjig sami omisliti.
- 4) Ker še nimamo take slovenske knjige, ki bi novim šolskim postavam zadostovala.
- 5) Ker so naša berila taka, da imajo vse drugo, le zemljepisja in zgodovine ne.

Sedaj pa si ogledimo malo naša berila. Berila, ki so temelj vsemu podučevanju, berila naša, na ktera se vsak ukopira, nimajo za zemljepisje in zgodovino skoro ničesar.

Pervo berilo.

Tukaj najdem: Od stvarjenja. Perva človeka. Kajn in Abel.

Rojstvo Jezusovo. Pastirji pri jasliah. Modri iz jutrove dežele. Beg v Egipt. Egipčovski Jožef.

Drugo berilo.

Svet, zvezde, zemlja in solnce. Kako se zemlja suče, luna, občina. Deželna ali državna oblast. V V. oddelku: Zemlja in nje deli. Morje, prebivalci na zemlji. Domovina, kranjska in sosednje dežele, Avstrijsko-Ogersko cesarstvo. Vode in gore. Pridelki v avstrijskem cesarstvu. Rudolf Habsburški. Ljubezen do domovine. Lep izgled, Cesarjeva podoba. Evropa. Sveta dežela. Ozir na zemljo.

Perva teh čitank je namenjena učencem 2., 3. in 4. leta, druga pa za ostala leta. Ako pa primerimo s tem š. tirjatve za 3., 4., 5., 6., 7. in 8. šolskega leta, kaj najdemo? Vzemimo v eno roko naše čitanke, v drugo pa novo šolsko postavo. Primerimo jih. Kaj bomo videli? Čitanke nam pomorejo vstreči le s tem, kar imajo, postava pa terja to, kar je pisano. Ena druge ne pozna. Kristus je pravil pri nekej priliki, da leva ne sme znati, kaj desna daruje, a tukaj je drugače. Tukaj ne sme le samo znati, nego je dolžna še celo podpirati. Koliko pa nas naša berila podpirajo? Ali ima učitelj kakih pripomočkov pri poučevanju zemljepisja in zgodovine v teh knjigah. Ima li učenec kaj v roke vzeti? Ako hočeš po omenjenih berilih poučevati, vzemi v roke sv. pismo; otroci bodo lepo odgovarjali, katehet bode tvoj prijatelj, ti si kerščanski učitelj — a nova postava, ona — žaluje, in žalovala bode, dokler se ne spreobrneš, ne poboljšaš — žalovali bodo pa tudi tvoji učenci, kadar izstopijo iz šole, kadar odrasto.

Nove knjige morajo imeti svoj predalček, kjer bode dovolj tvarine za zemljepisje in zgodovino.

Nova šolska postava kar na ravnost terja, da prosimo pomoči — da dobimo pomoči. Terkajmo, odperlo se bode, učimo in najdemo, prosimo in uslišani bomo. — Glejte naši bratje, sosednji Nemci imajo lepe čitanke, vsak razred ima svojo berilno knjigo. Koliko pa jih imamo pri nas? Dvoji, dasiravno imamo tudi dosta večrazrednih narodnih šol. — Tedaj še enkrat, prosili bomo in spet prosili, da se nam prvo in drugo slovensko berilo popravi in da tretje dobimo. (Bog daj, toda še vedno slabo kaže. Ured.)

Morebiti nam še celo dovolijo, da smemo male knjižice, v katerih je zemljepisje in zgodovina, v šole vpeljati tudi na tri-, dvo- in enorazrednicah. — Vsaj je tudi potrebneje taka sredstva vpeljati v šole, ki imajo veliko — oddelkov, nego v one ki imajo samo eden ali dva oddelka. — Dokler pa ne dobimo boljših čitank, dokler se nam ne dovolijo druga učna učila v šoli, dotlej ne more učitelj nikdar in nikoli nove šolske postave glede zgodovine in zemljepisja na tanko izpolnovati.

Učenec te pusti lepo govoriti, pazno posluša, lepo v miru

sedi, pa koliko si zapomni? — Domu pridši, gre med otroke, žene na pašo, tamkaj se igra do terde teme a — šolska stvar se opusti in ko pride ura za zemljepisje in zgodovino — komaj se mu še sanja o tem, kar ne bi smel pozabiti. Kako dolgo bomo še čakali na boljša sredstva pri podučevanju naše mladine, ki je naša prihodnost? — Ako te obišče gosp. nadzornik, ne bo te popraševal, kaj in koliko si zemljepisja in zgodovine v šoli učil, ampak naravnost bo rekel, da nisi izpolnil svoje naloge. A nikar ne obupaj, kar naravnost mu povej: Gospod! Ne terjate nemogočnost, temuč dajte nam klešče, s katerimi segami v ogenj po železo, dajte nam boljše čitanke. Naj nam da vlada take pomoči taka sredstva, katerih se naši bratje Nemci na zgornjem Štajerju že davno vesele! Ko nam te daste, potem nas obsojajte, potem naj pride nas poslušat, komur je le drago.

Dokler pa ne dobimo boljših učil, posvetovati, se nam je kako bi brez njih podučevali. Posvetujmo se torej danes o tem.

Ker je zemljepisje in zgodovina za vsakega državljana zelo potrebno, vpeljal se je ta predmet tudi v narodne šole in tu dobil svojo postavno mesto. S čim pa nam zemljepisje in zgodovina koristi?

Zemljepisje nam pove, po kateri poti pridemo do naših sosedov, kdo so naših sosedov sosedje, ali oni srečno živijo ali ne, o čem se živé, kaj je pri njih novega, lepega, koristnega, kaj se nahaja pri njih, kar mi pogrešujemo, ktere pridelke dobimo od njih, kaj izvažujemo, kaj uvažujemo, kam itd.

Zgodovina razpisuje razvitek človeškega rodu! Ves svet in vse, kar je na njem, se vedno razvija in vedno napreduje, dokler popolnoma ne dozori, ne propade, ter se umakne novim stvarim. Temu je tudi človek podvržen; kakor ima leto svojo spomlad, svojo poletje, jesen, zimo, ravno tako ima celo človeštvo svojo otročje, svojo mladenčevo, svojo moževno in svojo starčevo dobo, kdor se je rodil, mora tudi umreti. — Zgodovina nas uči razne dobe preteklosti. Ona nam pripoveduje srečne in nesrečne dogodke narodov. Pove nam, da se na svetu vse in vedno spreminja, da je tedaj nekdanj drugače bilo nego dan danes, pove nam tudi zatiravanja in preganjanja narodov, da so celó kraljevstva, cesarstva itd. minula. Da se o vsem tem v ljudskeji šoli prav obširno ne more učiti, je jasno. Pa vendar nekaj je tu mogoče storiti. Vsaj naloga naša je tudi le toliko učiti, kolikor mogoče.

V prvem razredu, t. j. v 1. in 2. šolskem letu se še nima posebej o zgodovini in zemljepisi učiti, a vendar se more otroke pripravljati na ta predmet. Pridobi si v tem letu veliko izrazov pri kazavnem poduku. Vedó imenovati poljske pridelki, družinska imena, hiše, vasi, ceste, mesta, potoke, reke, morja itd.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Materije v Istri 7. januarja. V našo učilno hojeva vsaki šolski dan kacih 90 otrok. Prav toliko naime je obligatorično vpisanih. Poduk je poldneven. Dopoludne hojeva višji razdelek (kacih 25 mladeži,) ki barem nedostatno zna čitati — drugega tako ubogo malo. Ostala deca hojeva popoldne k poduku. Dosta dela za samega učitelja!

Akoprem ima učitelj tu dosta menje plače nego li v Ljutomeru remuneracije, pravim remuneracije 60%, ipak je on s to službo mnogo zadovoljnejši, nego li z ono v Ljutomeru, navzlic temu, da ima tu več dela. Zakaj bi pa tudi ne? Učilnični prostori so tu verlo prijetni; onda zraven se nahaja i učilnični vert. Kar je pa največ vredno, je to, da i ondašnji kmet i dotična gosposka rado podpirata učitelja po mogočnosti. V narodnostnem ter pedagogičnem oziru učitelja tu nihče ne zatira. Kraj je tu nelep. Ker je tu verlo zdrav kraj, ima detca mnogo više talenta, negu li v merzličnem Ljutomeru, kjer skoro vsaki teden jednemu ali drugemu učencu radi „trešlike“ čeljusti klepečejo. Duhovstvo je tu čisto tolerantno prama narodnej prosveti. Učitelj sme tu povsodi brez intrig bivalcev slovensko govoriti; nihče se ga ne derzne zavratno uničiti radi narodnostnega značaja.

Iz Savinske doline dné 2. januarja. Krajni šolski svet v Mozirji je napravil dné 2. januarja veselico s tombolo in plesom, in to uže tretjo. — Izigravala so se razna ročna dela, katera so deklice tamošnje pletilne šole izdelale. — Dohodki za veselico so namenjeni za uboge, mozirsko šolo obiskajoče otroke. — Ker je bila veselica za šolske namere osnovana, se je udeležilo še precej veliko gospode. Vendar smo pogrešali vse — učitelje savinske doline — razven jednoga, — akopram je vsak učitelj tiskano povabilo dobil. — Da je pa Savinjščanom ipak na Srcu ležeč biagor šolstva in omika naroda, svedoči to, da so še celo iz Celja in Šoštanja gospodi počestili veselico z njih navzočnostjo. Radi tega hvala njim.

Igrala se je tudi igra: „Bob iz Kranja“, katera je izbudila občno veselje in smeh med navzočimi. Gostov domačih in iz bližnje okolice je bilo dosta v prostorni, okusno okinčani sobani. — V igri je vsak igralec pošteno izpolnil svojo dolžnost. Polonica (Lipoldova gospa), Tomaž (g. Cizelj), Matiček (g. Leban), Grabež (g. Drozgo) in Nežika (gospa Blaž) so se prav odlično obnašali. — Po igri se je igrala tombola, po tomboli je bil skupni obed, mej tom ko je svirala izvrstna godba iz Kisle vode. — Po obedu se je naša mladina, pa tudi mnogi ptuji gostje zbrali k plesu, kateri je trajal do belega dne. — Vršile so se tudi razne napitnice, tako nam je noč hitro minula, da sami nismo vedli, kako. — Da se je veselica tako lepo v redu vršila, moramo se zahvaliti mozirskemu krajnemu šolskemu svetu, katerega stavimo v izgled tudi drugim krajnim šolskim svetom. „Boba iz Kranja ne bodemo nikdar pozabili!“ Na zdar.

—M.—

Iz Ljutomera. Učitelji ljutomerskega okraja smo dobili prav dobrega zastopnika v okrajni šolski svet, namreč g. Ivana Kryla, učitelja

na privatnej realki v Ljutomeru. Da si smo s tem zastopnikov zadovoljni, ker je zveden, značajan, pravičen, naroden in znanstveno izobražen mož; vendar se nam zdi potrebno razjasniti čitateljem „Slov. Učitelja“, kako smo v Ljutomeru do tega prišli, da ljudske učitelje zastopa učitelj privatne srednje šole, kar se ne vjema z obstoječimi postavami in naredbami. Imenovani g. Kryl ni bil ud ljutomerske okrajne učiteljske konference, k tem zborom nij bil navadno vabljen, in tudi navadno k njim dohajal nij. Ko so učitelji lani prvega decembra vsled tega, da pervikrat voljeni zastopnik g. Lapajne nij bil poterjen, volili novega zastopnika, prišel je po do bljeni nalogi od okrajnega šol. sveta tudi g. Kryl k volitvi, ker se mu je ukazalo, h konferencijam dohajati. Če tudi se je mnogim navzočim učiteljem dozdevala, da učitelj privatne srednje šole nema niti aktivne niti pasivne volilne pravice pri okr. učiteljskih konferencah, vendar je dobil g. Kryl od večine navzočih zaupanje. Bali smo se, da bo ta volitev zaveržena, če ne že od predsednika konference gotovo pa od okr. in dež. šolskega sveta. Toda to, kar nismo pričakovali, se je zgodilo: g. Kryl je v veliko veselje učiteljev ljutomerskega okraja kot naš zastopnik v okrajni šolski svet poterjen. To morebiti nij popolnoma postavno, a za učitelje ljutomerskega okraja je pa koristno.

Od sv. Barbare v Haložah. Zakaj se toliko pritožuje Haložan, da mu peneza manjka? Vina imam, pravi, nekaj kaplic, pa ga ne morem v denar spraviti. Na pol zastonj ne bi ga rad dal, kajti, ako računim težake, kolje, trud, polijejo se mi solze, ko vidim, da naše vino nima še nobenega pravega kupa. Za davke me terjajo, rubljajejo mi živino; otročiči moji nimajo obuvala, ne obleke in morajo mesto v šolo pohajati, doma na peči ležati. Pa kje bom tudi kruha vzal, da jim ga seboj dam, ker nimam zakaj žita kupiti. — Take in enake pritožbe se čujejo pri nas. Po vrhu vsega tega pa je letos še tako huda zima, da ni od nobene strani kupca. Kje bi le neki revni vinogradnik dobil denarja za svoje potrebe, ako ne iz vinograda? Revni in pridni otročiči prosijo za šolske potrebe očeta; ali on žalostno pravi da — nima denarja.

Če pa učenec nima tablice, da bi na njo pisal, ne knjige, da bi iz nje bral, kaj mu potem šola hasni? Spomnila sta se v tej zadevi nas in stegnila mile roke dva gospoda iz Ptujja, namreč, gosp. Anton Lužar posestnik in pekarski mojster, dal je po gospodu J. Ferku nadučitelju v Ptuj za 5 fl. šolskih potrebščin za našo šolo nakupiti. Drugi dobitnik pa je gosp. Ignaci Janežič, posestnik in usnjarski mojster, kteri je nekega lovca zarad prestopka lovske postave z globo od 10 gld. kaznovati dal, in iste našej šoli poslal v porabo. Kakor voditelj tukajšnje nedolžne mladine izrekam mesto nje prisrčno zahvalo našim milim dobrotnikom.

Franjo Silvester.

Iz Planine na Notranjskem. — Ako pregledujemo kroniko naših narodnih šol, ne najdemo baš toliko šolskih dobrotnikov v njih vpisanih, kolikor bi jih tu pa tam lahko bilo. Naš priprosti narod se žali bože še premalo zaveda, da bi vedel narodno omiko prav ceniti ter jo vsestransko podpirati. Koliko novcev je uže romalo in še roma iz dežele v tuje kraje za nepotrebne namene, kateri bi bili lahko obrodili v domovini sto-

terni sad, ako bi se bili položili na altar narodne omike. Naše učilne bi ne bile tako borno z učnimi sredstvi oskerbljene, kakor so; naša deca bi lahko rabila vsa boljša učila, kakor jih rabi, in bi ne hodila po zimi v najhujšem mrazu na pol gola v učilno, ko bi vedel naš narod omiko bolj ceniti ter tudi v to sverho kak belič žertovati.

Žalibože, da se je baš v tej zadevi v našej domivini še jako malo storilo; a preverjeni bodimo, da se bode tudi v tem na bolje obrnilo, kadar bode sedaj nam izročena mladina dorastla, ako jo le prav vodimo in na narodni podlagi izobražujemo. Do istega časa pa neutrudljivo delajmo in se trudimo vsak po svojej moči za razvitek in vsestranski napredek našega milega naroda.

Tudi naša kronika ne kaže baš mnogo šolskih dobrotnikov, a nekoliko jih pa vendar le tudi hrani za večni spomin naših potomcev; izmed teh se posebno ime knez Windischgrätz-eve rodovine blišči. Tudi letošnje šolsko leto z veseljem zabilježimo to slavno ime med šolske dobrotnike naše učilnice in to ne zastoj, kajti 24. decembra p. l., predbožični dan, oblekla je blaga knežja rodovina dvanajst ubogih šolskih dečkov in deklic, ter jih poverh tega še obilo z belim kruhom in denarjem nadarila. —

Vesele božičnice obhajali so torej naši ubožčki in mnogo srčnih molitvic je puhtelo pretečene božične praznike k Vsegamogočnemu, da nam še mnoga leta ohrani preblage šolske dobrotnike.

Učitelji logaškega okraja bodo imeli 14. in po okolnostih tudi 15. februarja t. l. v Cerknici okrajno učiteljsko konferenco za pretečeno leto s sledečim programom: 1. Sporočilo nadzornikovo, 2. O novih učnih načertih, 3. Poročilo bukvarnične komisije in nasveti in 4. Posamezni nasveti in pogovori o didaktično-pedagogičnih rečeh. Da se je ta konferenca tako zakasnila, krivo je to, da so učitelji še le meseca decembra p. l. za konferenco, ki se je 23. in 24. februarja 1874 obhajala, borne dieto prejeli.

Josip.

Slovstvo.

(Českých školských listů) imaju česki učitelji v nastoplem letu 6, i to: 1) Škola a Život (izhaja v Pragi v zvezkih, po 8 na leto, cena 5 gld.); 2) Školník (2krat na mesec v Pragi, cena 2 gld.); 3) „Beseda učiteljska“ (4krat na mesec v Pragi, cena 3 gld. 52 kr.) 4) „Posel z Budče“ (v Pragi 4krat na mesec, cena 4 gld. 10 kr.), 5) Komenský (v Olumuci, 4krat na mesec, cena 4 gld. 80 kr.); 6) „Učiteljske Listy“ (v Bernu, 4krat na mesec, cena 4 gld. 40 kr.)

(„Napredak“), verlo dobro uredovan hervatski šolski list, bode v posebnem „dodaku“ donášal vladne naredbe in odloke, katere mu bode vlada sama pošiljala in za priobčenje potrebne stroške poravnavala. Tako hervatska vlada sama podpira in priporočuje svoje liste, da s tem pospešuje napredek svojega šolstva. Ali naša vlada tudi naše slovenske šolske liste tako podpira in priporočuje? Kaj še, žuga se nam s konfiskacijami,

ako ne pišemo, kakor je c. kr. okrajnim glavarjem po volji. Žalostno, toda ne obupajmo! —

(Antigona), žalostna igra v petih dejanjih, katero je Jož. Križman, duhovnik pri sv. Ivanu v Trstu, prestavil iz italijanskega jezika in pomnožil s kritičnim in razjasnjevalnim uvodom. Izvirnik je zložil sloveči Vittorio Alfieri, najboljši italijanski tragiški pesnik (živ. l. 1749—1803.)

Knjižica je prav lično tiskana na lepem papirji in v primernej obliki ter velja mehko vezana in obrezana le 35 kr.; nabiraleci naročnikov prejmejo vsak enajst iztisk po vrhu.

Šolske novice in drobtine.

(„Učiteljsko društvo za slovenski Štajer.“) V zameno za svoj časopis dobiva uredništvo in odbor sledeče časnike: 1) „Učiteljski Tovariš“, 2) „Vertec“, 3) „Laib. Schulzeitung“, 4) „Školski prijatelj“, 5) „Napredak“ (izhajata v Zagrebu), 6) „Beseda učiteljska“ (izh. v Pragi), 7) „Pädagogische Zeitschrift“ (graška), 8) „Kärntner Schulbote“ (se plačuje), 9) „Slovenski narod“, 10) „Slovenec“, 11) „Novice“, 12) „Danica“, 13) „Zora“, 14) „Slovenski gospodar“, 15) „Besednik“, 16) „Soča“, 17) „Kmetovalec“, 18) „Kmetijski listi“, 19) „Naša sloga“, 20) „Pučki prijatelj“, 21) Edinost. — To naznaniamo č. udom našega društva s tem dostavkom, da smo pripravljene te časnike tudi bližnjim družabnikom pošiljati.

(V hervatskem zemaljskem (deželnem) šolskem odboru), katerega je ban nedavno imenoval, je 5 zastopnikov srednjih šol, 2 ravnatelja preparandij (upokojeni Klaić in sedanji Modec), 1 učitelj preparandije (Basariček) i 1 zastopnik narodnih učiteljev (ravnajoči učitelj Vuksanovič v Zagrebu.) Učiteljstvo je v njem dovoljno zastopano, cerkve (katoliška, gerška, izraelitska) imajo samo po enega zastopnika.

(Podpore obertnijskim šolam na Koroškem.) Koroškemu dež. š. svetu predlaga obertno društvo precejšnje podpore obertn. tečajem in sicer za dekleško obertno šolo v Celovcu 300 gld., za napredovalno šolo v Borovljah 100 gld., v Bistrici 200 gld., v Vitrinji 150 gld., v Beljaku 300 gld., v Velikovu 150 gld., v Kaplji 100 in v Brücklu 100 gld.

(Učiteljsko društvo za celovsko okolico) je volilo pri občnem zboru 23. decembra za predsednika g. Amb. Cuznarja, nadučitelja, g. Franca Podobnika, učitelja (pri sv. Jakobu) za podpredsednika in zapisatelja; gg.: Drozga, Korpnika in Javornika pa za odbornike.

(Na štipendijah) se je v ljubljanskih učiteljskih 9000 gld. razdelilo in sicer 4 kandidatom po 150 gld., 28 po 100 gld., 30 po 50 gld., 26 dijakom pripravljevalnega tečaja po 50 gld., 2 kandidatinjama po 100 gld. 54 po 50 gld.

(Šolske smešnice.) Novinec Vrabelj (vrabec) pridši iz šole domov gre k materi in pravi: Mati! zakaj ste me dali za Vrabeljna zapisati? Nikdo v naši šoli se razen mene tako ne zove. Sosedov Franček se pa tako piše kot naš učitelj, tudi mene dajte tako zapisati, jaz nočem Vrabelj biti. — Smo. er narodni šoli. 3. januarja t. l. pride učenka K. iz Š. . v šolo. Vprašam jo, kje da je njen brat in sestra, da ne prideta v šolo? Učenka mi odgovori: Oča so rekli, ka neta več v šolo hodila, da že znata molitvene knjige moliti, drugo pa jima ne treba. (To je kaj navadno pri kmetih, i več žalostno, nego smešno. Ured.)

(Vabilo.) Ormuško učiteljsko društvo zboruje 3. februarja t. leta; vabijo se uljudno vsi udje. Dnevni red: 1. Prečitanje zapisnika in došlih dopisov. 2. Poročilo o delovanji društva in o stanji blagajnice v preteklem letu 1874/75. 3. Volitev novega odbora in delegata v štajerski „Lehrerbund.“ 4. Prednašenje o kemiji (nadaljevanje) g. Fr. Sijanca. 5. O šolskeji odgoji. (g. Štrenkelj.) 6. Razni predlogi. Za odbor S. Štrenkelj, tajnik.

Razpisi učiteljskih služeb po Slovenskem.

Na Štajerskem: Učiteljska služba v Polji (okraj Kozje, 1 r. š.) s 550 gld. in stan. do 31. jan. na kr. š. svet. Podučiteljska služba v Te-harjih pri Celji (2 r. š.) s 480 (360) gld. in stan. do 31. jan. na kr. š. svet. Podučiteljska služba v Framu (3 r. š.) s 440 (330) gld. in stan. do 3. febr. na kr. š. svet.

Na Kranjskem: Učiteljska služba v Doljni (v okraji Kerškem, 1 r. š.) s 500 gld. in stan. do 31. jan. na kr. svet. Učiteljska služba v Robu (1 r. š.) in v Getinici (1 r. š.) s 450 gld. in st. do 31. jan. na kr. š. svet. Učiteljska služba v Mirni (1 r. š.) s 450 gld. in stan. do 31. jan. na kr. š. svet.

Premembe pri učiteljstvu po Slovenskem.

Na Kranjskem: Gospodična Marija Borovski (potr. uč. kand.) z. učiteljica v Kočevji; g. Fr. Krušnik (uč. kand.) zač. učitelj v Št. Vidu pri Zatičini; gospodična Marija Haufen, z. učiteljica v Černučah, je iz službe stopila; g. Alojzi Kušar, naposled učitelj v Nadanjem selu, je umrl.

 Denašnje drugo številko poslali smo tudi vsem lanskim gg. naročnikom, če so nam kaj naročnine dolžni ali nič. Vse bodoče številke pa hočemo pošiljati samo onim gospodom, kateri vsaj lansko dolžno naročnino do 5. februarja plačajo.

Listnica administracije: Ako p. n. gg. naročnikom, katera številka našega lista ne dajde, naj jo izvolé hitro v nefrankovanem odper-tem pismu reklamovati. (2 kr. listnice je škoda za to.) Reklamacije pa naj se adresujejo samo na J. M. Pajk-ovo tiskarno v Mariboru.

1—2

Učiteljska služba

na narodnej šoli v Dramljah z dohodki III. razreda i prostim stanovanjem se razpisuje. Prositelji zmožni sloven-skega i nemškega jezika v govoru i pisavi, imajo svoje prošnje vposlati do 15. februarja 1876 krajnemu šolskemu svetovalstvu v Dramljah, pošta St. Jurij poleg južne že-leznice.

Okrajni šolski svet Konjiški,

dne 8. januarja 1876.

Prvosednik: Haas, l. r.

Lastništvo „Učiteljsko društvo za slov. Štajer.“

Za uredn. odgovoren Drag. Lorenc. — J. M. Pajk-ova tiskarna v Mariboru.